

EKOHEPOSYSTEEMI-hanke

Kaustisen seutukunnan johtoryhmä 17.12.2025 § 79
97/00.01.05/2025

Valmistelija

kehittämisohtaja Petri Jylhä, p. 050 551 3030

EKOHEPOSYSTEEMI – Hevosten ja nautojen uudet kuivitusratkaisut osana kiertotaloutta -hanke kehittää Keski-Pohjanmaan mautiloille ja hevostalleille käytännössä toimivia, turpeettomia ja kustannustehokkaita kuivitus- ja lantaratkaisuja osaksi alueen biokaasu- ja kiertotalousekosysteemiä. Tarve on akuutti, sillä turpeesta luopuminen on heikentänyt kuivikkeiden saatavuutta ja nostanut tuotantokustannuksia ja samalla hevostallien ja maatalouden materiaalivirtoja ei vielä hyödynnetä täysimääräisesti biokaasun tuotannossa.

Hankkeessa testataan makuualustoja, patjoja ja mattoja sekä uusia kasvipohjaisia ja biokaasulaitoksen rejektistä erotettuja kuivikkeita talli- ja navetta- ympäristöissä. Niiden vaikutuksia eläinten hyvinvointiin, työmäärään, ilmanlaatuun ja kustannuksiin arvioidaan mittaamalla ja seuraamalla arjen tasolla. Samalla mallinnetaan hampun, ruokohelven ja muiden kasvien viljelyä ja jalostusta kuivikkeeksi, tavoitteena kotimainen vaihtoehto turpeelle ja uusia liiketoimintamahdollisuuksia alueelle.

Hanke kokoa mautiloista, talliyrittäjistä ja biokaasutoimijoista innovaatio- ja pilotoitiverkoston, jossa ratkaisuja kehitetään yhdessä ja testataan todellisissa olosuhteissa. Lopputuloksena syntyy ensimmäinen alueellinen kuivike–lanta–energia -kiertotalousmalli, jossa lanta voidaan ohjata biokaasulaitokselle ja laitoksen kuivajae palauttaa takaisin tilojen kuivikkeeksi. Hankkeen tuloksina julkaistaan avoimesti käytännön ohjeet, raportit, malliratkaisut ja liiketoimintamallit, jotka tukevat tilojen siirtymää turpeesta pois ja vahvistavat Keski-Pohjanmaan huoltovarmuutta, resurssiviisautta ja biokaasuekosysteemiä. Ratkaisut jäävät pysyväan käyttöön mautiloille, talleille, yrityksille, neuvonnalle ja oppilaitoksille ja ne ovat valtakunnallisesti hyödynnettävissä.

Hanke on ryhmähanke, jossa Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä on päätoteuttaja ja Kaustisen seutukunta osatoteuttaja. Kaustisen seutukunnan roolina on toteuttaa hankkeessa tuotantokustannus- ja kannattavuuslaskennasta erilaiset toteutuskenaariot ja arvioi edellytykset työpakettissa mainituille liiketoimintamallivaihtoehtoille. Toteuttaja hankkii tietoa hiilimarkkinoista ja niiden kehittymisestä hiilinegatiivisen kierron mahdollistamiseksi keskipohjalaisilla mautiloilla. Kaustisen seutukunta vastaa yhteistyössä päätoteuttajan kanssa laskelmien toteuttamisesta uusien kuivikeratkaisujen logistiikkaratkaisujen kehittämiseksi sekä paikallisen kiertoratkaisun yhteistyömallin arvioinnista eri osapuolten toiminnan käynnistämisen tueksi uuden kuivikemateriaalin ympärille.

Kohderyhmät: Hevostilat ja talliyrittäjät, nautakarjatilat ja maatalousyrittäjät, biokaasutoimijat (mautilatason ja keskitetyt laitokset) sekä luonnonvaran alan koulutus- ja TKI-toimijat.

Kustannusarvio	2026	2027	2028	2029	Yht
Henkilöstökulut	5 967	14 355	8 388	0	28 710 €
Flat rate 40 %	2 387	5 742	3 355	0	11 484 €
Yhteensä	8 354	20 097	11 743	0	40 194 €

Rahoitus-suunnitelma	2026	2027	2028	2029	Yht	%-os
K-P liitto, JTF	6 683	16 078	9 394	0	32 155	80,0
Kuntarah. Kase	1 671	4 019	2 349	0	8 039	20,0
Yhteensä	8 354	20 097	11 743	0	40 194	100,0

Esittelijä

kehittämisjohtaja Petri Jylhä

Päätösehdotus

Johtoryhmä hyväksyy EKOHEPOSYSTEEMI-hankkeen jättämisen Keski-Pohjanmaan liiton JTF-rahoitushakuun. Johtoryhmä päättää, että hankkeeseen voidaan käyttää seutukunnan talousarviossa hankkeiden kuntarahoitukseen varattua määrärahaa. Johtoryhmä päättää kuntarahoituksen jakoperusteen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti. Kuntarahoituksen jakoperusteena asukasluku.